

VOLKS BELANG

Jaargang 132 - nummer 4 - april 2012 - maandblad

BELGA

Overleeft België de verkiezingen van 2014?

De inzet van de federale en Vlaamse verkiezingen in 2014 is nu al duidelijk. Het gaat zonder veel omwegen om een referendum over het voortbestaan van ons land. Waar de klassieke partijen aan de ene kant een federale centrumgerichte compromispolitiek voorstaan en de N-VA aan de andere kant dat model afwijst en kiest voor radicale 'duidelijkheid'. Die duidelijkheid

duldt geen toekomst voor een federaal of confederaal België. Die duidelijkheid kan er – naar de mening van de Vlaams nationalist – enkel maar komen in een onafhankelijk Vlaanderen. Daarmee is de inzet van de verkiezingen nu al duidelijk.

Lees meer blz. 4

INHOUD

Rusland:
Rock-and-roll, geen politiek / 8

BOEKEN
John Vermeulen: Homo Solus / 10

OPINIE
Migratie of
ontwikkelingssamenwerking? / 12

Nederland, of de hoogmoed voor de val

Eén vorig partijvoorzitter van de Vlaamse liberalen liep in zijn oppositiejaren hoog op met onze Noorderburen. Het paarse recept van de voormalige Nederlandse premier Wim Kok was inderdaad voor premier Guy Verhofstadt een lichtend voorbeeld bij de regeringsvorming in 1999. De chemie tussen rood en blauw bij de noorderburen bracht Verhofstadt op ideeën: met het concept van de actieve welvaartsstaat zou hij van België een modelstaat maken.

Van de Belgische modelstaat hebben we sindsdien niets meer vernomen. Het land heeft twee jaar in een institutionele knoop gelegen. We kregen de bankencrisis over ons heen en economisch zitten we zoals de rest van Europa in slechte papieren. Alleen bij de Nederlanders was er precies niets aan de hand. Het kabinet van premier Mark Rutte liet geen gelegenheid voorbijgaan om zich als de beste van de Europese klas te verkopen en sinds de crisis was Rutte een van de grootste pleitbezorgers in Europa voor strenge en afdwingbare begrotingsregels. Die toon is de voorbije dagen erg veranderd. Geert Wilders van de PVV zei tijdens de begrotingsbesprekingen zijn gedoogsteun aan het kabinet-Rutte op en zo gaan de Nederlanders binnenkort dus opnieuw naar de stembus. Europa kijkt nu met enige argwaan naar het land dat anderen de les wou spellen. En veel Europese speelruimte zal Den Haag niet krijgen om de begroting op het droge te trekken. De Nederlandse regering zal haar begrotingsplan nog wel indienen (goed voor een besparing van 14,2 miljard euro) maar er is geen meerderheid meer in het parlement om het goed te keuren. Dus dreigt er een slecht rapport van Europa en een boete van 1,2 miljard euro.

Het doet wat denken aan 'na de hoogmoed komt de val'. Rutte had kunnen weten dat een coalitie met figuren als Wilders op een

“VOLGENS DE GEWEZEN EERSTE MINISTER DRIES VAN AGT MOET NEDERLAND AAN ONZE FEDERALE REGERING EEN VOORBEELD NEMEN”

dag in zijn gezicht zou ontploffen. Wie met partijen die in geen mijlen de bedoeling hebben om ernstig beleid te voeren, in zee stapt, weet dat op een dag de stekker uit de muur gaat en gekozen wordt voor de populistische en opportunistische uitweg. In plaats van met de toekomst van het land en zijn bevolking bezig te zijn, is de politiek in Nederland nu aan het bakkeleien over de vraag wanneer er verkiezingen worden gehouden. Ook onze liberale broeders uit het Noorden blijven verweesd achter. Verkiezingen zijn voor hen een hachelijke onderneming, want het is niet uitgesloten dat Rutte de rekening krijgt van zijn onzorgvuldig heulen met politiek ondergrondse heerschappen. De terugkeer van de sociaaldemocraten lonkt.

Zielig waren de vergelijkingen van Nederlandse opiniemakers met 'Belgische toestanden'. Cynisch ook, want intussen gaat het in het zuiden der lage landen betrekkelijk goed. Premier Elio Di Rupo stelt zich bescheiden op. Hij belooft geen mirakels, maar doet er alles aan om vooral in Vlaanderen het vertrouwen te winnen. Een voorzichtige politiek, maar toch met het uitzicht op budgettaire stabiliteit. Hij toont zich tevreden over het reeds geleverde werk, maar is bijzonder vaag over wat hij nu van plan is. Dat er nieuwe besparingen aankomen, is wel zeker: de verdeling van de inspanning over de volgende drie jaar, de verdeling tussen de federale overheid en de deelstaten en de keuze voor een nominaal of structureel evenwicht in 2015.

Dat zijn de grote punten in zijn begrotingsnota. Daarbij blijft de samenwerking tussen de drie traditionele partijen heel opmerkelijk goed gaan. Wie in het begin enige scepsis had over deze regeringsconstructie moet zijn kritiek bijsturen. Alle partijen, ook de liberalen, komen tot hun recht, en Di Rupo laat ieder om beurt een doelpunt maken. Het is een schril contrast met de zelfgenoegzaamheid van de Vlaamse minister-president Kris Peeters en zijn ploeg. Aan De Standaard zei Di Rupo het zo: "Volgens de gewezen eerste minister Dries Van Agt moet Nederland aan onze regering een voorbeeld nemen, want die werkt tenminste. Maar we moeten nederig en bescheiden blijven. Het niet vastlopen van de machine blijft mijn voor naamste zorg. De crisis mag niet te lang aanstopen, al ben ik ervan overtuigd dat we eruit geraken."

Nederig en bescheiden blijven, zo is dat.

VOLKSBELANG

wordt uitgegeven door
de vzw Liberaal Vlaams Verbond,
Stichting Vanderpoorten

Verantwoordelijke uitgever:

Bert Cornelis,
Kramersplein 23, 9000 Gent

Hoofredactie:

Bert Cornelis Bert@Reflectc.be

Vormgeving:

ilona.berghmans@openvld.be

Secretariaat:

Luc Pareyn - Liberaal Archief

Kramersplein 23 - 9000 Gent

tel. 09/221.75.05 - fax: 09/221.12.15

www.liberaalarchief.be

luc.pareyn@liberaalarchief.be

'DROMEN VAN GENT' MET MATHIAS DE CLERCQ

In 'Dromen van Gent' neemt **Mathias De Clercq** de lezer mee op drie tochten door zijn geliefde stad Gent die hij de voorbije vijf jaar mee heeft bestuurd. Onderweg vertelt hij over de geschiedenis, het heden en de toekomst van de stad, doorspekt met persoonlijke anekdotes en verhalen. Hij toont aan dat Gent de stad bij uitstek is die haar verleden een toekomst geeft. Een fiere, bruisende stad, waar het aangenaam wonen, werken en leven is.

Honderd jaar na de wereldtentoonstelling van 1913 vindt Mathias De Clercq dat het tijd is om Gent nog een trapje hoger te tillen en van Gent dé stad van de toekomst te maken. Gent staat daarbij voor grote uitdagingen waar creatieve en gedurfde oplossingen voor nodig zijn. Tijdens de drie tochten laat Mathias De Clercq zijn gedachten de vrije loop en geeft hij zijn visie en dromen over Gent weer. Een Gents Central Park? Eindelijk een toren voor de Sint-Michielskerk? (Openbaar) vervoer via water? Trams zonder bovenleiding? Gent zoals u het nog nooit gezien heeft.

Mathias De Clercq, **Dromen van Gent**. Uitg. Houtekiet; 128 blz.; 17,50 euro.

DE 100 MEEST LEGENDARISCHE WIELERTRUITJES

Van het onvergetelijke bruin van Molteni tot het veelkleurige Mapei, van de heerlijke eenvoud van de wit-zwarte Peugeot-blokjes tot het eeuwige oranje-blauw van Rabobank, van de bolletjes van de Tour tot de maglia rosa van de Giro: de wielertuitjes van onze grootste kampioenen, van Anquetil tot Cavendish, spreken altijd wel tot de verbeelding.

De legendarische Molteni-wielertui van Eddy Merckx.

Dit boek verzamelt en bespreekt de 100 meest legendarische wielertuitjes: sommige zijn pareltjes van stijl en elegantie, andere zijn spuuglelijk, maar altijd zijn ze uiterst herkenbaar en roepen ze het beeld op van legendarische prestaties en coureurs. Een brok leuke sportgeschiedenis.

Luc Schoonjans, **De 100 meest legendarische wielertuitjes**. Uitg. Borgerhoff & Lamberigts, 2012; 208 blz.; 22,50 euro.

VERMIST

De verdwijning van Stijn S. (34) uit Winge beheerste wekenlang het nieuws. Uiteindelijk werd de kasteelheer dood teruggevonden. Begraven in een bos.

De cel Vermiste Personen van de federale politie, die het lichaam van S. uiteindelijk vond, behandelt jaarlijks ongeveer 1500 nieuwe verdwijningsdossiers. Meestal met een minder dramatische afloop.

Auteur **Thierry Goeman** brengt in *Vermist* de strafte verhalen achter verdwijningen in België. Met een brede waaier aan invalshoeken: zaken die in ieders geheugen gegrift staan en nooit opgehelderd zijn, cases die tot een verrassende ontknoping hebben geleid, gevallen met een misdadige oorsprong en vaak noodlottige afloop, verdwijningen die uiteindelijk geen verdwijningen waren...

De auteur legt de focus op het verhaal van de hoofdrolspelers zelf. Wat was er precies aan de hand? Hoe gingen of gaan de achterblijvers met de verdwijning om? Is er nog hoop? Op alle belangrijke vragen wordt een antwoord gegeven. Alain Remue, al zeventien jaar diensthoofd van de cel Vermiste Personen van de federale politie, schreef het voorwoord.

Het boek *Vermist* bundelt spannende en schokkende verhalen, even vaak verrassend als tragisch en een enkele keer ontroerend. Stuk voor stuk verhalen die intrigeren.

Thierry Goeman, **Vermist**. De verhalen achter de strafte verdwijningen in België. Uitg. Linkeroever Uitgevers, 2012; 280 blz.; 17,50 euro.

Overleeft België 2014 ?

Door *Egbert Lachaert*

De federale regering Di Rupo I regeert dus met de laatste hoop (of wanhoop?) om van het federale België nog een werkbaar geheel te maken. Op zich neemt men – onder goedkeurend oog van internationale instellingen – wel maatregelen om het budget onder controle te krijgen, bestrijdt men werkonwilligheid, sociale en fiscale fraude en bouwt men het aantal ambtenaren af. Tegelijk wordt deze regering vaak gezien als een belastingsregering die de burgers hun laatste spaarcenten afhandig maakt. Zeker bij zelfstandigen, ondernemers, kaderleden en de iets beter gegoede middenklasse leeft dat gevoel.

BEELDVORMING

De ervaring leert dat een beeld van een regering vaak gemaakt wordt gedurende de eerste zes maanden van de regeerperiode. Daarna bouwen publieke opinie en pers verder op een imago dat al gemaakt is. Je kan maar één keer een goede indruk maken, zoals Maggie De Block al ondervond, en daarna is het harken om iets te doen om dat beeld bij te stellen. Ondanks het inhoudelijke werk van de federale regering dreigt zij de oorlog om haar beeldvorming te verliezen. De burgers zien hun koopkracht maand na maand dalen. Hoge energie-, voeding- en woningprijzen wurgen het gezinsbudget. En dan vraagt de regering dat men nog extra bespaart, langer werkt en bijkomend belast wordt.

N-VA heeft het zich dus zeer gemakkelijk gemaakt door naar de oppositie te verhui-

“HET SPLITSINGSPLAN VAN N-VA BLIJFT TOT OP VANDAAG HET BEST BEWAARDE GEHEIM VAN DE WETSTRAAT.”

De inzet van de federale en Vlaamse verkiezingen in 2014 is nu al duidelijk. Het gaat zonder veel omwegen om een referendum over het voortbestaan van ons land. Waar de klassieke partijen aan de ene kant een federale centrumgerichte compromispolitiek voorstaan en de N-VA aan de andere kant dat model afwijst en kiest voor radicale ‘duidelijkheid’. Die duidelijkheid duldt geen toekomst voor een federaal of confederaal België. Die duidelijkheid kan er – naar de mening van de Vlaams nationalistes – enkel maar komen in een onafhankelijk Vlaanderen. Daarmee is de inzet van de verkiezingen nu al duidelijk.

zen. Een regering die in dergelijk economisch benarde tijden de zwaarste naoorlogse besparings- en belastingsronde moet organiseren, is een gemakkelijke schiet-schijf. Niet dat daarmee een alternatief voor handen ligt, want dat heeft N-VA ook niet. Deze federale regering doet het zelfs naar internationale maatstaven goed en veel beter dan de Vlaamse regering, waar N-VA deel van uitmaakt. In Vlaanderen stijgt het aantal wurgende regeltjes en ambtenaren zienderogen. Om nog niet te spreken van de lasten die dat beleidsniveau op de lokale besturen legt om extra personeel aan te werven voor het opvolgen van allerlei opgelegde plannen en nieuwe initiatieven.

Indien men de peilingen mag geloven (en die tonen toch een consistente trend aan) is N-VA nochtans niet over haar hoogtepunt heen. Bart De Wever heeft zichzelf als inzet van de verkiezingen verklaard en manoeuvreerde zich daarmee handig opnieuw in het middelpunt van de (media-) belangstelling. Bart De Wever is evenwel niet de echte inzet van de verkiezingen en het ‘confederalisme’ waar hij voor pleit evenmin. Dat laatste is enkel een laagje vernis over wat de echte inzet is van deze verkiezingen: de splitsing van de sociale zekerheid, de belastingen, justitie en alle andere elementen waarvoor het federale België nog bevoegd is. Kort sa-

BELGA

Het splitsingsplan van N-VA blijft tot op vandaag het best bewaarde geheim van de Wetstraat.

mengevat is het duidelijk dat als N-VA en Vlaams Belang bij de volgende verkiezingen een meerderheid halen in Vlaanderen, er geen federale regering meer kan gevormd worden en het land uit elkaar valt. Que sera sera, kan men dan zeggen. Als liberaal heb ik noch een voorkeur voor Vlaanderen of voor België. Alleen kan wel gevreesd worden voor een verdere verarming van de bevolking in dat scenario.

WERK VAN JAREN

Wie denkt dat alle problemen van de baan zijn bij een splitsing van het land, vergist zich schromelijk. Het splitsen van het land zal jarenlang onderhandelingswerk meebrengen na 2014. Alleen al het onderhandelen over de splitsing van de staatsschuld, het oprichten van drie administraties en instellingen voor alle deelentiteiten (met meer ambtenaren dan vandaag), het inkomstenverlies voor Vlaanderen door de te

BELGA

De regering Di Rupo heeft de verdienste dat ze er is en dat ze de financiële markten kon geruiststellen.

“ALS N-VA EN VLAAMS BELANG BIJ DE VOLGENDE VERKIEZINGEN EEN MEERDERHEID HALEN IN VLAANDEREN, KAN ER GEEN FEDERALE REGERING MEER GEVORMD WORDEN EN VALT HET LAND UIT ELKAAR.”

verwachten stijging aan fiscale ontvangsten van een autonome regio Brussel (volgens internationaalrechtelijke principes betaalt wie in Brussel werkt, maar in Vlaanderen woont in beginsel belastingen in Brussel en niet langer in Vlaanderen) zal een werk van jaren zijn. Om dan nog niet te spreken van alle nieuwe regelgeving die moet uitgedacht worden om bijvoorbeeld een Vlaamse sociale zekerheid of een Vlaams procesrecht uit te denken. Het is maar de vraag of dit het interessante investeringsklimaat is waar ondernemingen op zitten te wachten. Ondertussen zal de rente op ons staatspapier drastisch stijgen en onze staatsschuld, die uiteindelijk moet verdeeld worden over de deelentiteiten, verder toenemen.

Indien het werkelijk zo ver komt, is er wel het voordeel van de duidelijkheid. Het einddoel is dan een onafhankelijk Vlaanderen

en we kunnen dan daarna eindelijk ophouden over dat thema. N-VA kan zich dan ook niet meer wegsteken – zoals na de vorige verkiezingen – door boutweg te stellen dat men het land niet wil leiden ('omdat de Wetstraat 16 een gouden kooi was', dixit De Wever). Hopelijk heeft N-VA dan wel een echt plan voor de splitsing van het land zonder ons in chaos te laten verzanden. Dat plan blijft tot op vandaag evenwel het best bewaarde geheim van de Wetstraat. De N-VA-politici blijven bijvoorbeeld maar zeer vaag brabbelen als het gaat over Brussel en wat de toekomst van onze belangrijkste economische trekpleister is in dat onafhankelijk Vlaanderen. Nochtans is dit een cruciaal gegeven. Het meest tekenende op dat vlak was het debat dat Danny Pieters, specialist sociale zekerheid bij N-VA, ooit voerde met Frank Vandenbroucke, waaruit bleek dat N-VA helemaal niet wist wat ze met de

Brusselaars moest aanvangen bij een splitsing van het land.

VERDIENSTELIJKE REGERING

In tussentijd doet de federale regering haar best, in de hoop dat er betere tijden aankomen en dat men 2014 overleeft. De regering heeft de verdienste dat ze er is en dat ze de financiële markten kon geruiststellen. Het lijkt al vergeten maar net voor haar aantreden dreigde de rente op de staatsschuld te ontsporen met een internationaal te betalen rente van 6 à 7% (wat nu tot minder dan de helft daarvan terugviel). Zonder deze regering was België gedoemd een nieuw Italië, Portugal of Spanje te worden. Dit werd vermeden. Applaus krijgt men daar niet voor. De maatregelen die men plant, zijn soms pijnlijk maar wel coherent. Ze worden als niet overtuigend gepercipieerd door de publieke opinie. Wellicht raakt die publieke opinie maar overtuigd eens een economische heropleving volgt. Indien men de perceptie over de federale regering niet kan ombuigen, zal alles te herbouwen zijn na 2014. Wellicht op het puin van de jaren chaos die ons nog staan te wachten na 2014.

“Wij gaan de strijd winnen!”

door *Bert Cornelis*

John Crombez, de staatssecretaris voor de Bestrijding van de sociale en de fiscale fraude in de federale regering (sp.a) had voor de gelegenheid een blauw hemd aantrokken. Hoewel dit puur toeval was, want het gebeurt hem vaak dat hij 's ochtends vrouwlief niet wil wekken en zijn hemd in het donker aantrekt, niet wetende met welke kleur hij straks buitenkomt... Met die opener brak de ambitieuze staatssecretaris aan het begin van zijn voordracht voor het LVV meteen het ijs. 'Ik keur fraude niet goed, maar ik begrijp wel waarom ze bestaat.' Crombez wil de strijd tegen fiscale en sociale fraude winnen.

Maar veel tijd heeft hij niet meer. Tegen 2014, bij het einde van de huidige legislatuur, moeten er voor de Oostendenaar resultaten op tafel liggen. Dit jaar wordt een opbrengst van 720 miljoen euro verwacht en het volgend jaar zelfs 1 miljard euro. De strijd tegen de fraude is dus een essentieel onderdeel om de begroting in evenwicht te houden. Als men de inspanningen van 2012 doortrekt tot in 2030 dan kan men daarmee zelfs de helft van de meerkosten van pensioenen en gezondheidszorgen betalen. Zonder de belastingen te verhogen of extra te besparen.

MAATREGELLEN

Om die strijd aan te gaan heeft Crombez een batterij aan maatregelen uitgewerkt. Het regeerakkoord bevat 38 actiepunten om zowel de fraudebestrijding te versterken, als een correcte toepassing van de wetgeving na te streven. Het gaat niet enkel om fraudebestrijding, maar ook de aanpak van misbruiken en het verduidelijken van de wetgeving. Er is ook 12 miljoen euro voorzien voor bijkomend personeel. In totaal 250 mensen, waarvan de helft wordt ingezet bij de Bijzon-

BELGA

dere Belastinginspectie (BBI). Crombez deed de voorbije maanden enkele opvallende uitspraken over de fraudebestrijding en dit heeft het onderwerp ook bespreekbaar gemaakt. Hij gelooft de stelling echter niet dat frauderen in de genen van de Belgen zit en denkt dat er een draagvlak is om minder te frauderen. De helft van de Belgen wil de fraude aanpakken, maar de andere helft fraudeert. Dat geeft een dubbel gevoel. Een andere reden waarom fraudebestrijding zo hoog op de agenda staat, heeft te maken met de financiële en bancaire crisis waardoor er moet bezuinigd worden.

Een speerpunt in zijn beleid is de aanpak van de georganiseerde misdaad. Deze heeft wel een groot draagvlak. 'Dossiers zoals Beaulieu en KBLUX spreken bij de bevolking immers tot de verbeelding. Of de C4-fraude waarbij fictieve vennootschappen fictieve personeelsleden aanwerven om subsidies op te strijken.'

Een ander aspect zijn de controles. Het gevoel dat er te weinig gecontroleerd wordt, wekt wrevel, zegt Crombez. Daarom zullen extra mensen ingezet worden die ook meer ruimte krijgen, bijvoorbeeld door het koppelen van databanken. Maar wat dan met de privacy? "Laten we daar niet flauw over doen," zegt de staatssecretaris. "Bescherming van de privacy is niet gemaakt voor mensen die de maatschappij oplichten," verweert hij zich. Globaal wil hij het aantal

hits in de controle van 20 naar 80% verhogen. Het rechtvaardigheidsgevoel is het uitgangspunt: "Het is frustrerend dat een ondernemer die helemaal in orde is om de zoveel tijd een controle krijgt, terwijl zijn buurman die wel fraudeert, nooit een controleur over de vloer krijgt."

De maatregelen van Crombez zijn heel ruim, van het verduidelijken van de wetgeving, over een betere werking van de administratie, een snellere en effectievere strafuitvoering, het aanpakken van vennootschapsmisbruik (hij kent zelfs een vennootschap die slechts een braakliggend terrein is...) over het elektronisch proces verbaal, de strijd tegen schijnzelfstandigen, de controle op verzekeringsinstellingen verhogen om sociale fraude in te dijken, de strijd tegen fictieve adressen... Vooral de grijze zone moet welomschreven worden zodat iedereen goed weet binnen welk kader of schema men moet blijven.

GOED RAPPORT VOOR LIBERALEN

In de marge van het gesprek vroegen we de staatssecretaris ook naar zijn ervaring tot op heden met de regering Di Rupo en in het bijzonder met de liberale ministers. Crombez zegt dat het moeilijker beslissen is met zes dan met vier partijen, zoals ten tijde van paars, maar dit verloopt beter dan hij had verwacht. Hij heeft lof voor de liberale ministers. Van Quickenborne is als vicepremier aan het groeien, Annemie Turtelboom heeft op justitie het voordeel dat ze economiste is en de problematiek ook vanuit die ooghoek benadert en Maggie De Block 'doet het goed'. Kortom John Crombez geeft de Open Vld-excellenties in de regering Di Rupo een goed rapport. Zo horen we het eens van een ander.

Op 25 april 2012 overleed in Gent prof. em. dr. Juul Hannes. Geboren in Geel op 15 maart 1938 studeerde Juul Hannes geschiedenis aan de Gentse Rijksuniversiteit. In 1969 promoveerde hij er tot doctor in de geschiedenis onder leiding van prof. dr. Jan Dhondt met een innoverend onderzoek naar de kwantitatief-kritische methode in de sociale geschiedschrijving. Hiermee was de toon gezet voor de essentie van zijn gehele latere oeuvre: de methodologie voor scherp-kritische analyses van de 19e-eeuwse samenleving, vertrekkend vanuit cijfers en statistieken maar steeds gebed in de sociale realiteiten.

Juul Hannes overleden

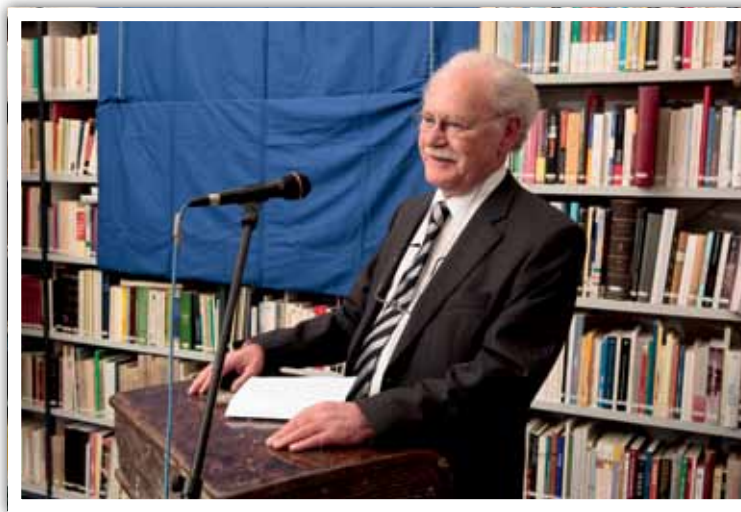
Professor Hannes werd gewoon hoogle-
raar aan de vakgroep Macro-economie van
de Faculteit Economische, Sociale en Poli-
tieke Wetenschappen van de VUB. In 1976
werd hij lid van de Raad van Bestuur van
de VUB en in 1978 decaan van de Faculteit
Economische, Sociale en Politieke Weten-
schappen. Aan de Gentse Universiteit do-
ceerde hij vanaf 1972 onder meer Histori-
sche kritiek van statistische gegevens aan
de vakgroep Nieuwste Geschiedenis van
de Faculteit Letteren en Wijsbegeerte.

Diverse publicaties

Als specialist in economische geschiede-
nis en statistiek had hij bijzondere belang-
stelling voor fiscale geschiedenis. Dat re-
sulteerde in diverse publicaties zoals *Met
de fiscale bril bekeken. Vlaanderen in Bel-
gië, 1830-1914* (1995), *De prijs van België*
was altijd hoog (2001) en *De mythe van de
omgekeerde transfers. Over de geldstrome-
n tussen Vlaanderen en Wallonië sinds
1830* (2007), waarin hij de stelling verkon-
digde dat Vlaanderen in de 19e eeuw niet
uit de hand van Wallonië heeft gegeten.

Liberaal

Juul Hannes was een liberaal in hart en
nieren, rotsvast overtuigd van de zin van
liberale volksverheffing, en dan ook actief
in talrijke liberale verenigingen. Hij was
de dynamische voorzitter van de liberale
cultuurkoepel Coördinatiecentrum voor

LIBERAAL ARCHIEF

Liberaal Socio-cultureel Beleid (CLSB) en
de voortrekker van hun tijdschrift *Liberaal
Reflex*. Daarnaast was hij onder meer lid
van het dagelijks bestuur van het Willems-
fonds en van het Studiecentrum Professor
Herman Uyttersprot. Hij leverde dan ook
heel wat publicaties over het liberaal ge-
dachtegoed, zoals *Le libéralisme écono-
mique* uit 1989.

Warm man

Sinds 2003 was Juul Hannes voorzitter van
het Liberaal Archief, waar hij steeds zal
herinnerd worden als een warm en harte-
lijk man, een erudiet met een bijzondere
aandacht en zorg voor de bewaring en ont-
sluiting van het erfgoed van het liberaal

verleden én heden. In dat huis was hij ech-
ter veel meer dan een bewaarder en een
behoudend archivaris. Hij had een open
oog voor de nieuwe trends in de zingeving
van het archief, en voor de noodzaak om
het archief dichter bij de samenleving te
brengen. Met dit motief in het achterhoofd
realiseerde hij tijdens zijn voorzitterschap
een grondige transformatie van het Libe-
raal Archief door de bouw van de Blauwe
Zaal als een ontmoetingsplaats tussen
erfgoed en publiek.

De uitvaartplechtigheid vond plaats in Cre-
matorium Westlede te Lochristi op don-
derdag 3 mei.

De Val van de Sovjet-Unie in 1989 heeft ook het landschap van de oppositiebewegingen helemaal hertekend. Nostalgische hervormers als Solzjenitsin vielen helemaal uit de gratie. Liberalen als schaakgrootmeester Kasparov of oudpremier Kasjanov, de communist Zjoeganov, populisten als de ultranationalist Zjirinovski of de “nationaalbolsjeviek” Limonov bestrijden in gespreide slagorde het nieuwe “autoritaire” bewind van Vladimir Poetin.

RUSLAND

Rock-and-roll, geen politiek

door *Lukas De Vos*

Het is dan ook geen toeval dat voor de Franse letterkundige prijs, de Prix Renaudot 2011, twee boeken over Rusland meedongen. Dans les Forêts de la Sibérie van Sylvain Tesson voor het essay, Limonov van Emmanuel Carrère voor de fictie.

Emmanuel Carrère (°1957) verdeelt zijn tijd tussen film en literatuur. Hij maakte vooral naam met zijn fascinatie voor Rusland, en met zijn (geromantiseerde) biografieën, onder meer over Werner Herzog (1982), Philip K. Dick (1993), en nu het bekroonde Limonov, waarover hij ook sprak op Mind the Book in de Gentse Vooruit op 10 maart.

Vanwaar die fascinatie voor Edward Limonov?

“Het is toch wel een man met verschillende facetten. Emotioneel, charismatisch, marginaal. Een avonturier, een schurk en een undergroundschrijver, een poète maudit, die uit frustratie en dadendrang de politiek inrolt. Vader in militaire dienst, uitgeweken naar Oekraïne. Limonov (die eigenlijk Savenko heette) was 24 toen hij in 1967 naar Moskou verkaste, en tegen de schenen van het Brezjnevbewind begon te schoppen. Dissidenten werden niet meer naar de goelag gestuurd, maar over de grens gezet. Hij kreeg een uitreisvisum voor Israël, en dook op in de Verenigde Staten. Daar leefde hij als clochard, als corrector, als lakei van een miljardair, probeerde een roman te slij-

Edward Limonov

ten. Tevergeefs, hij stak over naar Parijs, en daar maakte hij naam in literaire kringen. Ik leerde hem als vluchteling-émigré kennen in de jaren tachtig – hij kreeg trouwens na 13 jaar statenloos te zijn geweest de Franse nationaliteit in 1987, de Russische kreeg hij terug van Gorbatsjov. Hij kon niet aarden in het Westen en keerde in 1991 terug naar Rusland. Om er krek hetzelfde te doen als vroeger: schimpen op de overheid, agiteren, provoceren.”

Hij gaf niet hoog op over de Westerse democratie?

“Limonov is een curieus geval. Waar iedereen hier blij was met de perestrojka en de democratisering in Moskou, was Limonov woedend over het machtsverlies van de Russen. Net als Poetin vond hij het einde van het Sovjetrijk de grootste catastrofe van de 20e eeuw. Hij was geen nationalist toen hij weg moest uit Rusland, maar bizar genoeg ontwaakte hij als radicaalnationalist bij zijn terugkeer. Toen al was zijn obsessie met de zwakste duidelijk. Hij ging mee Servië verdedigen tegen de NAVO, niet zomaar, maar met

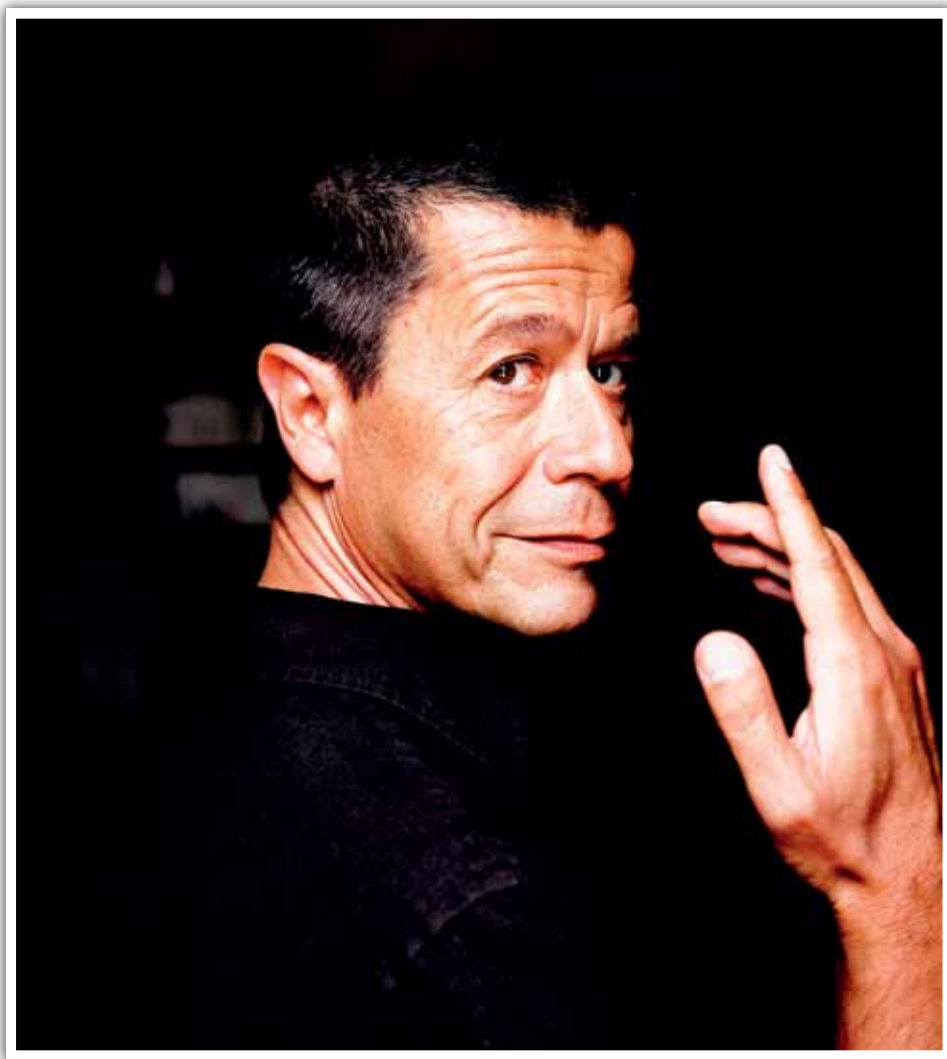
minder aanbevelenswaardige krijgsheren als Karadzic en Arkan. Servië de zwakste? Niet in ex-Joegoslavië, wel tussen internationale druk.”

En dus zwalkte hij van straatprotest en underground naar neofascisme?

“Zo kun je het stellen. Hoewel zijn partijtje eerder rock was dan inhoudelijk samenhangend. Nieuwe stijl, geen programma. In den beginne, na de Jeltsinjaren, heeft zijn Nationaal-Bolsjevistische Partij (NBP) een zekere, zij het marginale rol gespeeld in het verzet tegen de restauratie. Maar hij was volslagen mateloos. Hij vond dat Rusland heel Europa en Siberië moest leiden. Hij wou een leger opzetten om Kazachstan weer binnen te vallen. Hij schreef opruiende stukken in zijn blad Limonka (genoemd naar de Citroenvorm van een F1-handgranaat; en zijn eigen pennaam natuurlijk). Het rare was dat zijn drieste optreden hem heel wat waardering opleverde. Ik vond hem hoe langer hoe intrigerender, zeker nadat ik een beeldreportage over hem had gemaakt.”

Een rechtse anarchist dus?

“Zeer zeker. Een cynicus ook, een nihilist, een zelfbenoemde Robin Hood die overal en altijd de kant van de zwakste, van de arme, van de underdog koos. Daar zit iets nobels in, inderdaad. Dandy en veldwerker tegelijk. Zoals zijn grote voorbeeld Roman von Ungern-Sternberg, de witte commandant die in 1920 het Groot-Mongoolse Rijk wou herstellen. Hij zocht toenadering tot Zjirinovski, werd zelfs minister van Veiligheid in diens schaduwregering. Maar dat moest botsen, twee enorme ego's in één poel. Limonov was liever de eerste in een kleine partij, dan

tweede viool in een grote. Democratie is voor hem zoals het katholiek kolonialisme van de vorige eeuw, het "was toch goed voor de edele wilde"? Of zoals de Amerikaanse manie om overal democratie en mensenrechten op te dringen aan volkeren die daar geen behoefte aan hebben."

Dat lijkt op een terugkeer van het moedjiken koelakbeleid onder de tsaren, heel negentiende eeuws.

"Verkijk je niet op zijn strategie. Limonov heeft geen enkele samenhang in zijn ideeën, hij past zich aan aan de omstandigheden. Kijk, begin maart is hij alweer opgepakt bij een betoging tegen Poetin, de dag erna vrijgelaten. Het steekt hem dat hij plots objectieve bondgenoten heeft met liberalen en democraten. Hij probeert verloren terrein terug te winnen. Maar zijn momentum is voorbij. Tot de herfst van vorig jaar genoot hij hoog aanzien. Hij en zijn Nasbols van de NBP waren de enigen die geregeld opstoot-

jes uitlokten en protesten opzetten. Twee-, driehonderd betogers, tegenover hen dubbel zoveel agenten. Maar jammer voor hem: sinds de herfst zijn betogingen toegelaten, ook die op 10 maart in Moskou. In de vorige eeuw werd gedefileerd, nu gemanifesteerd. Limonov werd erkend als pionier. Dat maakt hem trots. En boos. Zijn heldendom is hem afgepakt, iedereen wordt al es in het dievenkarretje weggevoerd."

Het lot van repressieve tolerantie?

"Limonov is de enige die altijd opnieuw probeert revolutie te maken. Maar niemand wil dat. De dompelaars, de achtergeblevenen, de plattelanders: ze kiezen voor Poetin. Het zijn de mensen die een zekere welstand hebben verworven, die carrière hebben gemaakt, die betogen. De middenklasse. Zij willen hun welvaart niet kwijt. Van voorloper en held is Limonov bijgezet als "figure du passé". Dat steekt."

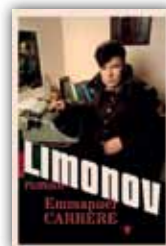
Zijn partij werd dan wel verboden, maar hij

blijft jongeren en nozems aantrekken?

"In verwarde tijden staan extreme, verwrongen, en toch moedige karakters op. Echte invloed krijgen ze nooit, ze kiezen altijd voor een doodlopende weg. Maar het draagt een zekere romantiek, ze hebben panache, ze zijn niet louter negatief. Zo is Limonov. Zijn aanhangers zijn jonge rebellen, die als ze trouwen en kinderen en een job krijgen, weggaan. Andere werklozen, 18 tot 24-25 jaar, vullen de rangen. Stijl fuck you, de opgestoken middenvinger. Niks te verliezen. Of zoals ik schrijf in mijn boek: "Gevaarlijke, bleke nietsnutten die in gescheurde zwarte spijkerbroek rondhingen op de pleinen: de usual suspects, de vaste klanten van het politiebureau"."

Agents Provocateurs?

"Zeker geen theoretisch onderlegden. Uitdaging en spleen, zoals in de geschriften van Limonov. Hij is de enige die blijft in de beweging, de goeroe. De man drijft op een élan vital. Ongelooflijk actief, terwijl hij in de gevangenis zat na zijn Kazachstanavontuur (tot vier jaar veroordeeld voor verboden wapenbezit; na twee jaar begenadigd) schreef hij zes, zeven boeken, allemaal even onsaamenhangend. Mais ce n'est pas un farfêlu, il n'est pas fantaisiste. Geen dwaas, geen dromer. Hij is een personage, geen denker. Een schepsel dat thuishoort in Nietzsche. Een activist pur sang, en dus, ja, een fascist, een futurist. Een nieuwe Bakoënin, zeg je? Welja. Bakoënin, Kropotkin, een Stirner van de Daad. Maar misschien wel al levend begraven."

Emmanuel Carrère,
Limonov
Uitg. De Bezige Bij,
Antwerpen, 2012; 352 blz.;
19,95 euro.

John Vermeulen: Homo Solus

door *John Rispens*

Zijn weduwe (of was het zijn laatste vriendin?), toevallig ook de uitgeefster van het overbekende Toneelfonds J. Janssens uit Antwerpen, hield eraan zijn twee laatste manuscripten te publiceren.

SMEUÏGE AUTOBIOGRAFIE

Het eerste is een smeuïge autobiografie, 'Homo Solus', waarin **John Vermeulen**, die meer dan veertig boeken schreef, op onvermurwbare wijze afrekenet met zijn jeugd en tot de zinsbegoochelende conclusie komt dat hij nooit in staat was om traditionele langdurige relaties met vrouwen op te bouwen.

Het relaas van zijn kinderjaren is simultaan hartverscheurend en pathetisch. Hij is een ongewenst en onbemind kind van een onbekende vader (een Duitse soldaat in 1941?) en een 'coiffeuse' die het tot lokale schoonheidskoningin schopte. Het leduurgekke kind ontdekt dat hij in het schrijven compensaties vindt die een harde, inflexibele en mislukte opvoeding hem ontzeggen.

Piepjong, rond zijn zestiende, schreef hij het sciencefictionachtige 'De vervloekte planeet', verschenen bij Standaard uitgeverij in 1961 en wordt hiermee een soort literaire sensatie in Vlaanderen.

KLUSJES

Vooraleer als echte schrijver aanvaard te worden, zit hij op de schoolbanken in een technische middelbare school en moet rond zijn achttiende meteen aan de slag om geld te verdienen. Hij verricht allerlei klusjes in de loop van de jaren 1960, toen het nog gemakkelijker was van werk te veranderen dan van onderhemd.

Zijn voorliefde voor techniek en wetenschap blijkt vervolgens uit zijn verhalen, met vaak een fait divers als uitgangspunt. Als geestdriftige zeiler belandt hij in de watersport-

Het lijstje van Vlaamse auteurs die uit het leven stappen wordt angstaanjagend groter. Gaf Hugo Claus in maart 2008 het voorbeeld? Hoe ook, een goed jaar later, in augustus 2009 nam de toen 69-jarige John Vermeulen, op het toppunt van zijn erkenning en succes als schrijver, een einde aan zijn leven toen hij vernam dat hij ongeneeslijk ziek was.

journalistiek (!) en wordt hoofdredacteur van Vlaamse en Nederlandse watersportmagazines.

Maar Vermeulen heeft het in zijn autobiografie in eerste instantie over zijn omgang met de vrouwen. Hij tracht uit te leggen waarom hij zich niet blijvend kan binden aan één vrouw. Na een eerste mislukte huwelijk wordt hij 'serieel monogaam' en gaat hij op zoek naar de 'perfecte' relatie, verlangend naar een 'mystieke zielsverwantschap'. Maar telkens halen de demonen van zijn verleden hem in en zet hij weer een punt achter de volgende veilige, maar stilstaande relatie, om weer een tijd compleet zelfstandig en onafhankelijk te gaan leven. De namen van die vele vrouwen werden wel veranderd, gelukkig maar voor hen. Danny De Laet, Vermeulens vriend en bekendste bio- en bibliograaf breidde aan 'Homo Solus' een interessant slotstuk ('De hordeloper die van ons wegliep') waarin hij zich afvraagt of Vermeulen "geen zielenpoot was die geilbekkend vrouw na vrouw besprong?"

En nee, zijn autobiografie is geen excuus voor 'wanonderlijk amoureuus gedrag' maar, zoals De Laet terecht stelt "een boek over zijn machteloosheid, over rechten en plichten die niet worden nagevolgd, over de eeuwige strijd tussen vrijheid en gebondenheid, waarin Vermeulen zichzelf niet meer vond en moegestreden de ultieme consequente daad stelde".

Het enige relevante in dit verband: de ont-hullingen in verband met de destijds door hem geschreven erotische (pornografische?) romans 'Een tedere streling', 'Met zachte hand' en 'Ring van vuur', onder het pseudoniem Tessy Bénigne (zij was zijn toenmalig liefje en haar naam een toespe-

ling 'T'es si bénigne = je bent zo zacht'. Iedereen werd in het ootje genomen, zelfs de grote Johan Anthierens.

Geen woord over de boeken die hij schreef onder het pseudoniem John Linden, over het hem in de Lage Landen opgekleefde label 'de Ludlum van de Benelux, verwijzend naar zijn internationale complotten met veel verschillende locaties en helemaal niets over zijn vertaalwerk noch over zijn meest succesrijke historische romans 'De ekster op de galg', 'De tuin der lusten', 'Tussen God en de zee', 'De rivier van de tijd', 'Het genie in de rattenval' (in het Duits, Japans, Russisch en Hongaars vertaald – wat hem finaal een klein fortuintje opbracht, goed voor o.m. een nieuw zeiljacht).

KOLONELS EN DIAMANTEN

Ook vers van de pers is Vermeulens laatste en nooit eerder gepubliceerde thriller 'Kolonels en diamanten', een pageturner rond een mannetje van de 'spooksectie' van de Belgische staatsveiligheid en met als ingrediënten seks, bloed en geweld: Vermeulen op zijn best met zijn gebruikelijk sarcasme en humor.

John Vermeulen, **Homo Solus**. Uitg. Toneelfonds J. Janssens, Antwerpen, 284 blz.; 16,95 euro.

John Vermeulen, **Kolonels en diamanten**. Uitg. Toneelfonds J. Janssens, Antwerpen, 14,95 euro.

Danny De Laet, John Vermeulen, **de hordeloper die van ons wegliep** (met bibliografie). Uitg. Toneelfonds J. Janssens, Antwerpen; 96 blz.; 9,90 euro.

EEN BOEK OVER HET BEGIN VAN DE TOEKOMST

Het is een tijdje geleden dat we vanuit liberale hoek nog iets ideologisch op onze leestafel kregen. Annemie Turtelboom, Gwendolyn Rutten en Noël Slangen maken de breuk. Met hun boek 'De toekomst kan elk moment beginnen' willen ze de 'waan van elke dag' overstijgen, weg van de steekvlampolitiek en denken ze dieper na over maatschappelijke veranderingen en uitdagingen.

"Inhoud a.u.b.!"

door Bert Cornelis

Hun samenwerking ontstond rond de website www.kippenvel.org "Kippenvel is een blog van en voor mensen die kiezen voor een progressief, empathisch, emanciperend en volks liberalisme. Omdat de kracht, het potentieel en het beoordelingsvermogen van ieder afzonderlijk individu voor vooruitgang zorgt in welvaart, duurzaamheid en rechtvaardigheid," zo luidt dat. Naast de drie genoemde auteurs werkten aan de blog ook nog mee: Roland Duchatelêt, Roby Guns, Kande Kazadi, Marino Keulen, Yannick Ottoy en Maurits Vande Reyde. In Het Belang van Limburg zegden de drie kernauteurs het zo:

Gwendolyn Rutten: "In de zomer van 2010 werd alleen over institutionele problemen gepraat. Het leek alsof er buiten het communautaire niets meer toe deed. Dat wilden wij overstijgen."

Annemie Turtelboom: "Ik was minister van Binnenlandse Zaken in de ontslagnemende regering. Wanneer naar mijn mening werd gevraagd, ging dat quasi alleen over veiligheidsproblemen."

Noël Slangen: "Het is een boek geworden waarin de namen van politieke partijen en politici zijn geweerd, maar toch is het een politiek boek geworden. Politici zeggen vaak dat het om de inhoud moet gaan. Wel, zonder teksten kan het nooit om de inhoud gaan."

NIKS TE VROEG

Inhoud dus. Niks te vroeg want bij tal van liberalen krijg je vandaag dikwijls de vraag: "waar is ons project?" Eerder Karel De Gucht, nog

Noël Slangen, Gwendolyn Rutten en Annemie Turtelboom stelden hun boek voor tijdens een networklunch van Open Vld-Vrouwen in het Vlaams Parlement.

recent Vincent Van Quickenborne in Humo: "Open Vld heeft vandaag nauwelijks nog een verhaal, we hebben geen fond meer." Het voorliggend boek wil die fond invullen hoewel dat volgens auteur Slangen niet echt de bedoeling was: "We zouden dit boekje ook hebben geschreven indien de Open Vld pakweg op 30 procent in de peilingen stond. We hebben dus absoluut niet de ambitie om met onze geschriften de partij te redden, om het zo te zeggen. Maar elke partij heeft nood aan debat, en daar willen wij een aanzet toe geven."

GENDERCIDE

Het boek bevat een ruime waaier aan onderwerpen: de vettaks, onderwijs, syndicalisme, politieke compromissen, de American Dream, het Limburg-gevoel, zondagse rituelen, poetsvrouwen, fietsen, de grote vakantie, gendercide (een schokkend gegeven: het voorbije decennium zijn in Indië acht miljoen zwangerschapsonderbrekingen uitgevoerd om te vermijden dat een meisje zou worden

geboren. Een bevolking van bijna een land als België dat van de aardbol verdwijnt omdat de maatschappij jongens boven meisjes verkiest?", Eurovisie, taalgebruik, vrouwenemancipatie, enz. In vele bijdragen is de rode draad: het moet vandaag allemaal kleiner, minder en dichter bij huis. "Wij willen in die gelatenheid niet blijven hangen. Wij geloven in vooruitgang en onbegrensdheid van ons kunnen." En hoe kan dit het best dan met woorden. Er moet opnieuw ideologie zijn, de democratie heeft een opfrisbeurt nodig. Het compromis moet opnieuw een deugd worden. Het liberalisme zal open zijn of zal niet zijn. Partijen moeten opnieuw in studiediensten investeren in plaats van in communicatiemedewerkers en woordvoerders. De fiets is een gezond en veilig vervoermiddel. Een vakbond moet werknemers tevreden maken en niet remmend werken. Eeuwenoude rolpatronen en denkwijzen staan echte gelijkheid in de weg. Een kritische kijk op ontwikkelingssamenwerking enz.

GOEDE AANZET

Het boek is een goede aanzet voor het ideologisch debat dat Open Vld tijdens een partijbijeenkomst van 12 mei op gang trekt. Het liberalisme moet steeds heruitgevonden worden en getoetst aan nieuwe maatschappelijke evoluties. Een partij die ideologisch blijft stilstaan, gaat niet vooruit, integendeel, ze gaat achteruit en verdwijnt in de nevelen.

Annemie Turtelboom, Gwendolyn Rutten, Noël Slangen, **De toekomst kan elk moment beginnen.** Uitg. Houtekiet; 134 blz.; 14,95 euro.

Migratie of ontwikkelingssamenwerking?

Uit recente cijfers blijkt dat er hoe langer hoe meer bespaard wordt op de budgetten voor ontwikkelingssamenwerking, hetzij louter uit budgettaire overwegingen (zoals in ons land) hetzij om andere redenen (zoals in Nederland door de invloed van Wilders op de regering-Rutte). De vraag is of dit een verstandige keuze is op langere termijn?

door **Mark Bienstman**

België is niet alleen geografisch, maar ook in absolute cijfers van het Bruto Nationaal Product een klein land. Met andere woorden, wij hebben noch de fysieke plaats, mochten we dit al willen doen, om alle economische en/of politieke vluchtelingen en/of immigranten op te vangen, noch de financiële middelen om zulks te doen. Er moeten dus keuzes worden gemaakt als we dan toch een vorm van internationale solidariteit willen betonen en humanitaire hulp willen verstrekken.

POSITIEVE BIJDRAGE

Wat blijkt uit de cijfers? Volgens voorzichtigte ramingen van de Wereldbank, zijn er wereldwijd zo'n 200 miljoen migranten, mensen die dus tijdelijk en/of permanent in een ander land dan in hun geboorteland leven en/of werken. Deze mensen betekenen in de meeste gevallen een positieve economische bijdrage voor het gastland, in de zin dat ze vaak jobs doen die de eigen bevolking niet (meer) wil doen. Maar – nog altijd volgens de Wereldbank – zenden die

BELGA

migranten jaarlijks (!) voor een equivalent van minstens 400 mld. USD naar hun thuisland, lees: naar familie die is achtergebleven. Dit bedrag is groter dan de jaarlijkse som van alle officiële ontwikkelingshulp vanuit het rijke Westen naar de minder ontwikkelde landen.

“WE MOETEN OP EEN VEEL ‘SELECTIEVERE’ MANIER TOEGANG VERLENEN AAN MIGRANTEN DOOR VOORAL BETER TE SCREENEN.”

Deze 400 mld. USD die jaarlijks wordt doorgestuurd naar de landen van herkomst, betekent daar vaak de eerste, hoogstens de tweede belangrijkste bron van inkomen en welvaart voor deze economie. Maar dat is terzelfdertijd geld dat de migranten niet meer kunnen besteden in hun gastland, en wellicht één van de redenen waarom hun integratie hier moeilijk verloopt: ze blijven – om begrijpelijke redenen – verknocht aan hun land en de familie die daar is achtergebleven.

Of – om dit op een andere manier te ver-

talen – de echte noden liggen daar: in de landen van herkomst van al die migranten en/of vluchtelingen.

INTEGRATIE

Dus – als wij dan toch keuzes moeten maken tussen méér middelen besteden aan migratie of meer middelen inzetten om de levenssituatie in de minder ontwikkelde landen te verbeteren – dan lijkt de tweede piste meer aangewezen, onder een dubbele voorwaarde: ten eerste moeten we hier zeker niet onze grenzen sluiten voor migranten, maar moet er wel op een veel ‘selectievere’ manier toegang verleend worden door vooral beter te screenen op de bereidheid tot echte integratie en respect voor de lokale waarden, de taal en het culturele leven.

Ten tweede moet een klein land als België zijn inspanningen voor ontwikkelingssamenwerking zeker niet verminderen, maar wel meer en beter kaderen in grotere internationale organisaties (Wereldbank – UNO – FAO – WHO – ...) zodat schaalvoordelen kunnen worden gerealiseerd.

In de plaats van populistische sprekers of xenofobe groepen in de schijnwerpers te plaatsen, zouden de media beter dit debat op de agenda kunnen plaatsen.